

14.1.2026

Ympäristöneuvosto 16.12.2025

Kokous

Ympäristöneuvosto 16.12.2025

Ympäristöneuvosto järjestettiin Brysselissä 16.12.2025. Suomea edusti ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala.

Neuvostossa käytiin keskustelu EU:n päivitetyn biotalousstrategian pää-
tavoitteista ja sisällöstä tulevia neuvoston päätelmiä pohjustaen. Lisäksi
hyväksyttiin päätelmät Euroopan ympäristöstä 2030 eli arvio siitä, miten
EU onnistuu pysymään kahdeksannen ympäristötoimintaohjelman tavoit-
teissa ja tarvittavista täydentävistä toimista.

Muissa asioissa komissio tiedotti mm. päästökauppaan (ETS2) liittyvistä
ehdotuksista järjestelmän hintojen ennustettavuuden lisäämiseksi ja in-
vestointien vauhdittamiseksi ETS2 -huutokauppatuloilla sekä Horisontti
Eurooppa -ilmastohankkeiden ja ympäristölainsäädännön yksinkertaista-
mispyrkimysten edistymisestä. Jäsenvaltiot nostivat muissa asioissa kes-
kusteluun hiilirajamekanismin vaikutusta sähkökauppaan (PL, ES, LT), ult-
rapikamuodin ongelmien vaatimia korjaustoimia (BE, IT, AT, PT, PL, FR, SI
ja FI), litiumakkujen vaaroja ja EU:n laajuisen panttijärjestelmän käyttöön-
ottoa (AT, DE, LT), markkina- ja tuotevalvonnan vahvistamista (BE, FI, FR,
PL ja PT) sekä pyrotekniikkadirektiivin pikaista päivitystä (NL, FR ja ES).

Kokouksessa kuultiin tavalliseen tapaan myös komission ja puheenjohta-
jan yhteenvedot viimeaikaisista kansainvälisistä kokouksista, mukaan lu-
kien laajempi keskustelu ministerien osallistumisesta ilmastososopimuksen
30. osapuolikokoukseen. Tuleva puheenjohtaja Kypros esitteli puheen-
johtajuuskautensa ohjelman.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. EU:n biotalousstrategia

Keskustelu

Puheenjohtaja alusti keskustelun nostamalla esiin, että biotalous on elintärkeä ruuan, energian ja te-
ollisuustuotteiden lähde, joka tarjoaa useita kestävyyshyötyjä. Se vastaa globaaleihin ympäristö- ja il-
mastohaasteisiin ja tarjoaa samalla mahdollisuuksia talouskasvulle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille.
27.11. julkaistussa EU:n biotalousstrategiassa tunnustetaan biotalouden mahdollisuudet.

Keskustelun jäsentämiseksi puheenjohtajavaltio esitti kaksi kysymystä: 1) mitkä ovat keskeiset haas-
teet ja mahdollisuudet turvata pitkällä aikavälillä kestävä biotalous, jonka raaka-ainepohja on kestävästi
hankittu, kilpailukykyinen ja paikallisyhteisöjä hyödyttävä? 2) sisältääkö nykyinen EU:n biotalousstrate-
gia riittävästi elementtejä vision mukaisen eurooppalaisen biotalouden saavuttamiseksi vuoteen 2040
mennessä?

Ympäristökomissaari Jessika Roswall korosti tarvetta keskustella paljon enemmän siitä, miten ympäristö ja kilpailukyky voivat kulkea käsi kädessä ja miten luonnonvarojen järkevä hallinta voi luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia. KOM laati strategian, jossa keskitytään kilpailukykyyn, vastustuskykyyn ja riippuvuuksien vähentämiseen, ja jossa hyödynnetään Euroopan vahvuuksia – luonnonvaroja, tieteellistä huippuosaamista ja innovatiivisia yrityksiä. Strategia noudattaa käytännönläheistä ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa ilmastoon, luontoon ja kilpailukykyyn, ja se rakentuu neljän pilarin ympärille: innovaatiot ja investoinnit, edelläkävijämarkkinat, kestävä biomassa ja globaalit kumppanuudet. Lisäksi strategia vahvistaa komission mukaan sisämarkkinoita poistamalla esteitä ja mahdollistamalla biopohjaisten ratkaisujen saumattoman skaalaamisen yli rajojen. Se vahvistaa kiertotaloutta edistämällä resurssitehokkuutta ja fossiilipohjaisten materiaalien korvaamista kestäväillä biopohjaisilla vaihtoehdoilla. Maailmanluokan biopohjaisia innovaatioita on kaikissa jäsenvaltioissa.

KOM totesi myös, että nyt tehtävänä on auttaa biotalousratkaisuja kasvamaan nopeammin ja pääsemään markkinoille. Tämä edellyttää oikeanlaisen sääntelykehityksen luomista ja innovaatioinvestointien suuruusluokan kasvattamista. Edelläkävijämarkkinat ja selkeät kysyntäsignaalit sekä julkisilta että yksityisiltä toimijoilta tuovat markkinoille arvokkaita biopohjaisia tuotteita ja vahvistavat Euroopan teollista perustaa esimerkiksi biomuoveissa ja biopohjaisissa rakennusmateriaaleissa.

KOM korosti, että strategiassa keskitytään täytäntöönpanoon: yksinkertaisempia ja nopeampia sääntöjä bioteknologiaa koskevilla säädöksillä, biotalouden sääntelyä ja innovoijia koordinoivalla uudella foorumilla ja laajemmalla yksinkertaistamisohjelmalla, rahoituksen saatavuuden parantamisella ja piltti-hankkeiden tukemisella. Tärkeintä on toimeenpano, johon komissio keskittyy. Biopohjaisten materiaalien merkitys on suuri. Esimerkiksi New European Bauhaus (NEB) on rahoittanut yli 700 hanketta, joissa testataan uusia materiaaleja ja tekniikoita, ja olisi erittäin toivottavaa, että neuvosto etenee nopeasti NEB:tä koskevan kannan hyväksymisessä. Yleisemmällä tasolla neuvoston olisi oltava keskeisessä asemassa biotaloustyön eteenpäin viemisessä päätelmien avulla, jotta tämä yhteinen suunta johtaa konkreettiseen toimintaan.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroista ilmeni toisaalta useita yhteisiä painopisteitä, mutta myös erilaisia näkemyksiä biomassan käytön mahdollisista EU:n laajuisista, yhdenmukaisemmista ja kattavammista kestävyyskriteereistä.

Terve ympäristö nähtiin kilpailukykyisen biotalouden ja turvallisen biomassatuotannon edellytyksenä (**DE, ES, FR, FI, EE, LU, SI, PT, CY, RO**). Valtaosa jäsenvaltioista korosti tarvetta tasapainottaa ympäristönsuojelu ja kilpailukyky ja korosti ilmastomuutoksen hillinnän kaltaisia yhteishyötyjä (**SE, HR**).

Monet jäsenvaltiot kannattivat yksinkertaistettua sääntelykehystä, joka tukisi kestäviä biopohjaisia ratkaisuja aiheuttamatta ylimääräistä hallinnollista taakkaa tai tarpeettomia esteitä ja turvaisi samalla ekosysteemit (**HU, HR, SK, FI, AT, PT, PL, RO, CZ**). Yksityiskohtaisempia ehdotuksia olivat tuotelupien nopeuttaminen (**DE**), hyväksyntöjen nopeuttaminen ja yksi yhteyspiste (**FI**) sekä selkeät biohajoavia jättevirtoja koskevat säännöt (**SI**) jotka kaikki korostaisivat innovointia keskeisenä muutostekijänä.

Biomassaa pidettiin laajalti kotimaisena resurssina, joka lisää strategista kestävyyttä ja suvereniteettia, vähentää fossiilisia riippuvuuksia (**HU, AT, FI, PL, LV, LT, EE, SE**) ja mahdollistaa innovatiivisia biopohjaisia tuotteita esimerkiksi rakentamisessa ja materiaaleissa.

Useat jäsenvaltiot kannattivat selkeämpiä kestävyyskriteereitä, jotka heijastaisivat biomassan kaskadikäytön periaatetta eli eniten lisäarvoa tuottavien käyttötarkoitusten suosimista ja sen jälkeen puun kierrättämistä (**ES, DE, FR, NL, LU**). Maat korostivat myös elintarvikeomavaraisuutta, asettaisivat etusijalle vähiten korvattavat käyttötarkoitukset (**FR**) ja peräänkuuluttivat vahvempaa oikeudellista kehystä kaskadikäytölle (**BE**). Ekosysteemien, hiilipäästöjen ja maankäytön kestävyuden seurantaa (**SI, BE**) kehoitettiin painottamaan enemmän ja keskittymään arvokkaisiin sovelluksiin ekosysteempipaineiden helpottamiseksi (**HR, SI, BE**).

Sen sijaan toiset korostivat, ettei yhden koon lähestymistapa oikein sovi (**PL, MT**), ja kannattivat joustavuutta erilaisten kansallisten olosuhteiden huomioon ottamiseksi, mukaan lukien energiaturvallisuus,

fossiiliraaka-aineista irtautuminen (**LV, AT, LT, SK, SE, RO**) ja kaskadiperiaatteen mukauttaminen paikallisiin olosuhteisiin (**SK**).

Erityisesti pk-yritysten (**RO, HU, PL**) innovoinnin ja laajenemisen tukemiseksi korostettiin kohdennettua ja tasapainoista rahoitusta sekä julkisista että yksityisistä lähteistä. **NL** peräänkuulutti kansallisia valti-ontukimahdollisuuksia elintarvike- ja rehukasveista tehtäviin innovatiivisiin hakemuksiin. Lisäksi ehdotettiin edelläkävijämarkkinoiden luomista julkisten hankintojen (**FI, SI, PL, IT**) ja toteuttamiskelpoisten biopohjaisten sisältötavoitteiden (**EE**) asianmukaisen käytön avulla.

Paikallisyhteisöjen osallistaminen ja mahdollisuuksien luominen maaseutu- ja rannikkoalueilla nähtiin olennaisen tärkeänä ja paikallinen omistajuus avaimena onnistuneeseen täytäntöönpanoon (**FI, EE, ES, SK, PT, PL, EL, SE**). **EL** kehotti palkitsemaan viljelijöitä entistä paremmin ympäristöponnisteluis- taan.

Muita painopisteitä olivat tutkimuksen ja teknologian siirron vahvistaminen vähemmän innovoiville alueille (**HU, SK, BG, RO**) viittaamalla BioEast-aloitteeseen; kiertotalouden tehostaminen resurssitehokkuuden parantamiseksi (**ES, EE, IE, LT, BG, IT, CZ**); datapohjaisen lähestymistavan käyttöönotto edistymisen, erityisesti biomassan saatavuuden, seuraamiseksi (**IE, SI, CZ**); sekä osaamis- ja koulutustarpeiden huomioiminen esimerkiksi puunjalostuksessa ja rakentamisessa (**AT, EE, BE, BG**).

FI korosti yhteistyöhaluaan ja kiitti puheenvuorossaan komissiota kunnianhimoisesta ja tulevaisuuteen suuntautuvasta lähestymistavasta, joka on resilienssin, kestävyys ja kasvun tiekartta, jota Eurooppa tarvitsee. Biotalous on Euroopan strategisen autonomian ja vaurauden perusta. Uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntämisellä voidaan vähentää riippuvuutta tuontiraaka-aineista, vahvistaa paikallistaloutta ja luoda maaseudulle uusia mahdollisuuksia. Jotta tämä visio toteutuisi, meidän on keskityttävä kolmeen painopisteeseen. 1) paikallisuus ja resilienssi – Euroopan on rakennettava biotalous kotimaisille biovaroille ja edistettävä paikallista tuotantoa. 2) kestävyys ja luonnon monimuotoisuus – kasvu ei voi tapahtua ekosysteemien kustannuksella. 3) arvonalisyys – meidän on investoitava innovaatioihin, korkean arvon tuotteisiin ja infrastruktuuriin, jotta voimme luoda kilpailukykyisiä markkinoita ja uusia työpaikkoja.

FI korosti, että innovaatio on halutun muutoksen moottori. Tarvitsemme selkeää, markkinaehtoista sääntelyä ja biopohjaisten tuotteiden nopeampia hyväksyntöjä. **FI** tukee vahvasti komission suunnitelmia tuotehyväksyntöjen yhdestä verkkoyhteyspisteestä. Julkisissa hankinnoissa olisi myös asetettava etusijalle innovatiiviset biopohjaiset tuotteet investointiepävarmuuden kierteen katkaisemiseksi. Myös kuluttajat ovat tärkeässä asemassa. Heidän valintansa lisäävät kestävien tuotteiden kysyntää ja nopeuttavat siirtymää. Samalla turvallisuuden ja kestävyys on oltava toimeenpanon keskiössä. Biopohjaisten materiaalien, kuten pakkausten ja lannoitteiden, on oltava turvallisia ihmisille, eläimille ja ympäristölle. Biomuovit ovat tärkeitä, mutta biopohjaiset kuitupakkaukset ansaitsevat yhtä suuren huomion kierrätettävänä ja monipuolisena vaihtoehtona.

Loppuyhteenvedossa **KOM** totesi, että biotalouteen siirtyminen on mahdollisuus, joka vahvistaa kilpailukykyä ja samalla parantaa talouden ja ympäristön pitkän aikavälin kestävyttä. Biotalous on nyt EU:lle strateginen ja taloudellinen välttämättömyys, joka auttaa monipuolistamaan arvoketjuja ja vähentämään riippuvuuksia haastavassa geopolitisessä kontekstissa. Komissio muistutti, että emme ole aloittamassa tyhjää, koska biotalous on vahva osa taloutta, ja sen arvo oli 2,7 biljoonaa euroa vuonna 2023. Kiertotalous on biotalouden DNA:ssa sisällä, komissio painotti ja muistutti kunnianhimoisesta kiertotalousehdotuksestaan, joka on tulossa vuonna 2026. Uuteen rahoituskehys ehdotukseen sisältyvät rahoitusmahdollisuudet, skaalautuminen, turvallisuus ja kilpailukyky sekä hiilestä irtautuminen. Komissio reagoi **NL**:n esittämiin valtiotukipyntöihin ja kehotti jatkamaan keskustelua. Viljelijöiden rooli nostettiin esiin keskeisenä biotalouden potentiaal in avaajana, ja olosuhteiden erot eri puolilla Eurooppaa huomioitiin. Komissio odottaa kiinnostuneena yhteistyötä ja strategian täytäntöönpanoa varmistakseen, että strategiasta tulee vihreän kasvun, kilpailuvyyn ja resilienssin edistäjä kaikkialla Euroopassa.

PJ korosti keskustelun olleen kiinnostava ja positiivinen. Kaikki osallistujat jakavat vision biotaloudesta. Kaskadikäytön periaate ja kestävä maatalous näyttävät olevan avainasemassa. Käyty keskustelu on tarkkaan huomioitu ja se toimii herätteenä neuvoston tulevilla biotalouskeskusteluissa.

4. Päätelmät Euroopan ympäristöstä 2030 – Ilmastokestävämpi kiertotalouteen perustuva Eurooppa

Hyväksyminen

Puheenjohtaja Tanskan ympäristöministeri Magnus Heunicke aloitti keskustelun tuomalla esiin Euroopan ympäristökeskuksen (EAA) julkistamat raportit, jotka osoittavat riittämättömän edistymisen suurimassa osassa ympäristön tilaa koskevia indikaattoreita. EU ei pysy 8. ympäristöohjelman tavoitteissa vuodelle 2030, vaan ollaan menossa taaksepäin. Ilmastokestävyydellä ja kiertotaloudella on suuri merkitys mm. kilpailukyvyllä ja turvallisuudelle. Ilmastomuutos on saavuttanut kriittisen tason, riskit ovat suuria kaikilla sektoreilla. EU:ssa kierrätysaste on liian matala, lisäksi haasteena on riippuvaisuus kriittisistä raaka-aineista, jotka tulevat kolmansista maista. Tulee olla enemmän kunnianhimoa. Puheenjohtaja totesi päätelmätekstin antavan selkeän kuvan prioriteeteista ja sen olevan hyvä viiteasiakirja komissiolle tulevia aloitteita varten. Tämä luo myös mahdollisuuksia taloudelle, turvallisuudelle ja kilpailukyvyllä, sekä luo työpaikkoja. Hallinnollisia vaikutuksia pitää vähentää kaikin keinoin, mutta ympäristönsuojelu ei saa kärsiä, ja näistä syistä tarvitaan parempaa sääntelyä. Puheenjohtaja totesi päätelmätekstistä päästyn yksimielisyyteen.

Ympäristökomissaari Jessika Roswall totesi päätelmien tarjoavan vahvan ja myönteisen viestin jatkuvalle työlle. EEA:n tulosten mukaan enemmän tulee tehdä, jotta tuotanto ja kulutus kestävämpää ja ilmastoon sopeudutaan. Tämä huomioidaan päätelmissä sekä myös komission työohjelmassa. Tulee toteuttaa päättäväisesti kiireellisiä toimia. Ilmastoon liittyen EEA:n raportti tuo esiin, että toimia pitää vahvistaa, jotta yhteiskunnat ovat paremmin valmistautuneita ja häiriönsietokykyisiä ja kilpailukyky huomioidaan. Komissio tulee esittämään ilmastokestävyuden ja ilmastoriskien hallinnan kehityksen, joka annetaan vuoden 2026 loppupuolella. Kestävyys ja häiriönsietokyky ovat tärkeitä myös kiertotaloudessa, ja geopoliittinen epävarmuus ja resurssit on huomioitava sekä sisämarkkinoiden toimintaa parannettava, esteisiin puututtava ja hallinnolliset vaikutukset pidettävä minimissä. Pitää yksinkertaistaa yritysten toimintamahdollisuuksia. Tuottajavastuujärjestelmät, rekisteröinti ja maksujärjestelyt eroavat maittain, joten pitää kehittää oikeanlaiset edellytykset kiertotalouden kehittämiseen. Näihin vastataan kunnianhimoisella kiertotalousasetuksella, josta tulee ehdotus ensi vuonna. On toimittava nopeasti ja tehokkaasti, tulevina päivinä tähän pyritään muovinkierrättäjien tilannetta parantamalla. Komissio kiittää vahvoista päätelmistä, jotka edistävät kilpailukykyä, turvallisuutta ja vaurautta.

Lähes kaikki jäsenvaltiot käyttivät puheenvuoron, ja niissä todettiin päätelmien olevan tervetulleet. Huolta EEA:n raporttien tuloksista ja hitaudesta ympäristöä koskevien tavoitteiden saavuttamisessa ilmaisi useampi jäsenvaltio (**AT, PT, SE, DK, DE**). **AT** pyysi komissiota täydentämään kahdeksatta ympäristöohjelmaa liitteellä ja korjaavilla toimenpiteillä. Ilmastoresilienssin ja kiertotalouden merkitystä suhteessa kestävyys, sisämarkkinoiden toimintaan, kilpailukykyyn, turvallisuuteen ja strategiseen autonomiaan tuotiin esiin useissa puheenvuoroissa. **ES** korosti tärkeyttä turvallisuuden, infrastruktuurin ja kansanterveyden näkökulmasta, toi haasteista esimerkkinä tulvat, metsäpalot ja kuivuuden. **NL ja FR** korostivat ilmastoresilienssin sisällyttämistä kaikille sektoreille. Myös **FI** peräänkuulutti toimia relevanteilla sektoreilla. EU:n toimien tulisi keskittyä tukemaan sopeutumispolitiikan käytännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa tarpeetonta hallinnollista taakkaa välttämällä. **IE** mukaan EU-rahastoissa on otettava huomioon ilmastokestävyys ja Belémin ilmastokokouksen tulokset. Luontopohjaisten ratkaisujen merkitystä korostettiin (**PL, NL, FR, MT**).

Useat jäsenvaltiot puhuivat tarpeesta luoda toimivat uusioraaka-aineiden ja kierrätystuotteiden markkinat (**EE, FI, NL, PL, DE, CZ, RO, LV**). Puheenvuoroissa korostettiin tarpeettomien esteiden poistamista, toimivia sisämarkkinoita, uusioraaka-aineiden parempaa käyttöä sekä vähimmäistasoa kierrätykselle materiaaleille (**EE**) ja erityisesti muoville (**NL**). Huolta herätti verkkoalustojen ja kolmansien maiden vapaamatkustus, ja puheissa peräänkuulutettiin tiukempaa valvontaa ja sääntöjen noudattamista. **FI, NL, FR, SI** korostivat tulevan kiertotalousasetuksen teemakohtaisia painopisteitä, kuten tuotteiden käyttöä pidentämistä, uudelleenkäytön ja uudelleenvalmistuksen edistämistä, immateriaalioikeuksien

aiheuttamien tarpeettomien esteiden minimoimista (**FI**), kestävien tuotteiden ekosuunnittelusääntelyn ja digitaalisen tuotepassin käyttöönottoa (**SI**) sekä pikamuodin hillitsemistä (**FR**). **PT** mukaan kriittisiä raaka-aineketjuja on parannettava, **SE** korosti tarvetta koko jätehierarkian huomioivalle lähestymistavalle sekä biotalouden ja REACH-asetuksen merkitystä kiertotaloudessa. Myös **EL**, **SI** korostivat myrkyttömyyden ja kemikaalien kierrätyksen edistämisen tärkeyttä. **PT**, **EL** korostivat vesiresilienssin merkitystä ja sen liittymäpintaa kiertotalousasetukseen. **DE**, **RO**, **MT** nostivat esiin sosiaaliset ja oikeudenmukaisuuteen liittyvät näkökohdat, **MT** erityisesti ympäristön heikentymisen vaikutuksia pieniin saariin. Hallinnollisten vaikutusten vähentäminen ja yksinkertaistaminen todettiin tärkeäksi (**DE**, **LU**, **IE**, **SE**, **CZ**). Venäjän hyökkäyssodan ympäristövaikutukset nostettiin esiin **EE**, **LT**, **LV** puheenvuoroissa.

Komissio totesi kahdeksannen ympäristöohjelman olevan kompassina puututtaessa ympäristöhaasteisiin. Juuri tämän takia tulee panna täytäntöön annettua lainsäädäntöä. Ensisijaisena tavoitteena on oltava tehokas täytäntöönpano ja tulosten saavuttaminen. Kohdennettuja toimia tarvitaan myös jatkossa, esimerkkinä ilmastoresilienssiä koskevasta kehiksestä ensi vuonna julkistettava ehdotus. Komissaari on myös tyytyväinen ensi vuonna annettavan kiertotalouslakiehdotuksen saamaan laajaan kannatukseen. Vaikka kohdennettuja toimenpiteitä saatetaan edelleen tarvita, menestys riippuu yksinkertaistamisesta, täytäntöönpanosta sekä oikeudenmukaisista ja vapaista sisämarkkinoista.

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että neuvoston päätelmät on hyväksytty.

Muut asiat

5. a) Yhteenvedot tärkeimmistä viimeaikaisista kansainvälisistä kokouksista:

- i) Luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen osapuolten konferenssin 20. kokous (CITES CoP20) (Samar-kand, Uzbekistan, 24. marraskuuta – 5. joulukuuta 2025)

Puheenjohtajavaltion ja komission tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi, että paikalla oli ollut yli 4600 osallistujaa edustaen valtaosaa 155 sopimusosapuolesta sekä muita sidosryhmiä kuten ympäristöjärjestöjä ja media. EU osallistuu kokouksiin omana itsenään jäsenvaltioiden ohella. Kokouksen asialista oli erittäin kunnianhimoinen sisältäen 100 työkäytäntöä ja 51 ehdotusta lajilistausten tarkistamiseksi yli 70 lajin osalta. EU teki useita ehdotuksia yksittäisten lajien suojelun parantamiseksi, mm. ankerias, tietyt hailajit, merikurkut ja naali. Lisäksi EU:lla oli aloitteita liittyen norsujen, jousisoitinten rakennuksessa tärkeän brasilialaisen pernambuco-puun ja muuttohaukan kansainväliseen kauppaan. **PJ** kertoi, että EU sai paljon tuloksia tavoitteidensa edistämiseksi, ja nämä vahvistivat laajempia tavoitteita EU:n biodiversiteettistrategian toteuttamisessa. EU:n kansainvälinen rooli sopimuksessa on edelleen vahva, ja puheenjohtaja toivoi tämän täydennykseksi laajempaa ja vahvempaa osallistumista jäsenvaltioilta. Tarkemmin asiasta on tietoa kokouksen tausta-asiakirjassa 16410/1/25 REV 1.

Ympäristökomissaari Roswall oli tyytyväinen siihen, että hankalasta geopoliittisesta tilanteesta huolimatta paljon oli saatu aikaan. Kokous oli osoitus EU:n sitoutumisesta luonnon monimuotoisuuden suojeluun kaikkialla maailmassa. Komissaari Roswall muistutti, että on selkeästi nähtävissä, että kaikkien sopimusten osapuolikokoukset muuttuvat vuosi vuodelta poliittisemmiksi. Siksi EU:n tulisi kaikilla tasoilla lisätä aktiivista yhteydenpitoa EU:n ulkopuolisiin tahoihin, myös korkeimmalla poliittisella tasolla.

FR korosti sitä, että vaikka tulokset olivat hyviä, EU:n tulee vahvistaa suojeltujen lajien suojelutoimia, sillä riittäviä tuloksia ei olla saavutettu kaikkien lajien osalta. **FR** toisti toiveen EU:n yhteydenpidon ja vaikuttamisen lisäämisestä suhteessa erilaisiin kansainvälisiin kumppaneihin. Myös **DE** oli tyytyväinen tuloksiin, joita ei ollut helppo saavuttaa. Erityisesti **DE** katsoi, että on mukava saada edistystä muutamissa tärkeissä lajeissa kuten pernambuco. CITES-sopimus on hyvin tehokas instrumentti, ja siksi sen kanssa on oltava hyvin tarkkana. Se vaikuttaa markkinoihin syvällisesti, joten se on toimiva. Siksi **DE** tukee itsekin kumppanimaita sopimuksen toimeenpanossa.

PJ totesi kokouksen huomioineen saadut tiedot, ml. **FR** ja **DE** kommentit.

b) Komission ehdotukset ETS2-järjestelmän hintojen ennustettavuuden lisäämiseksi ja investointien vauhdittamiseksi ETS2-huutokauppatuloilla - Komission tiedotusasia

Komissio antoi 27.11. päästökauppaan (ETS2) liittyvän markkinavakausvarantoa (MSR) koskevan päätöksen muutoksen. Ehdotuksella vahvistetaan MSR:n kykyä reagoida, mikäli ETS2 päästöoikeuden hinta nousee merkittävästi. Lisäksi ehdotuksella mahdollistetaan järjestelmän toiminta myös vuoden 2030 jälkeen. Lisäksi komissio toteuttaa muita toimia ETS2:n käynnistymisen sujuvoittamiseksi eli muutoksen huutokauppaa koskevaan delegoituun säädökseen, joka on parhaillaan julkisessa kuulemisessa, sekä ennakkorahoitusinstrumentin yhdessä Euroopan investointipankin (EIB) kanssa. Huutokauppa-asetuksen muutoksen myötä saataisiin huutokauppatuloja käytettäväksi jo vuonna 2027. EIB:n kanssa suunniteltava instrumentti toisi jäsenvaltioiden käyttöön 6 miljardia euroa ennakollisten huutokauppojen tulojen ja sosiaalisen ilmaston rahaston (SCF) lisäksi. Komission tavoitteena on vahvistaa hintavakautta pitkällä ja lyhyellä aikavälillä. Ehdotuksesta neuvotellaan Kypoksen puheenjohtajakaudella, ja sen kautta edistetään oikeudenmukaisia ja reiluja olosuhteita kansallisesti.

Jäsenvaltioiden mielestä ehdotukset ovat tervetulleita (**FR, DE, RO, CZ, HR, FI, ES, SI**), erityisesti tieliikenteelle ja rakennusten lämmitykseen aiheutuvien vaikutusten vuoksi (**FR, LT**). Huutokauppoja koskevia muutoksia pidettiin toimivina (**LT, RO**).

ETS2:n hintojen vakauttamista ja sujuvampaa aloittamista voidaan tukea (**FR, FI, HR, ES, SI, PL, LT, RO**), erityisesti kun hinta nousee odotettua enemmän, ja järjestelmän alkaminen todella vuonna 2028 on tärkeää (**FI**). Vakauttaminen on tarpeen erityisesti hintoihin kohdistuvien riskien vähentämiseksi, millä lisätään sosiaalista hyväksyttävyyttä (**FR**). ETS2 tulee toteuttaa vaiheittain (**RO**). Myös **PL** on valmis työstämään sitä, että minimoidaan hintavaikutukset. Hintavaihtelu edellyttää vahvemman mekanismin rakentamista tulevaa ETS2 varten (**FR**), ja hintavaihtelu kohdistuu yhteiskuntaan kokonaisuutena, perheisiin, kotitalouksiin ja yrityksiin (**ES**). Hintojen tasapainottaminen on tärkeää energiaturvallisuuden, teollisuuden ja viranomaisien kannalta ja myös sosiaalisen ilmaston rahaston alkamiseksi (**HR**). Kansalaisia on tärkeä suojata liian korkeilta hinnoilta (**LU**). Osa jäsenvaltioista katsoi, että ETS2 lykkääminen on harmillista (**SI, SE, NL**). **SE** mukaan ETS2 on avainasemassa fossiilisista polttoaineista luopumisessa, ja ETS2 on merkittävä potentiaali myös taakanjakosektorin (ESR) tavoitteen sekä 2040 tavoitteen saavuttamiseksi.

Olisi hyvä saada vielä tarkennuksia, miten komissio pyrkii vaikuttamaan ETS2 vaikutuksiin niiden sosiaalisen hyväksyttävyyden ja hintojen vuoksi (**BE, LU, EE**). **EE** mukaan ehdotuksilla on vaikutusta hintoihin kuitenkin vain lyhyellä aikavälillä, eikä ole varmaa, muuttaako ETS2 lykkääminen järjestelmän luotettavaksi kotitalouksille.

SK, HU mukaan ETS2 lykkääminen on ensimmäinen askel ETS2 liittyvien huolien huomioimisessa, mutta tämä hintamekanismia koskeva ehdotus ei ole riittävä tasaamaan hintoja. **HU** nosti esille 16.12. antamansa non-paperin ETS2 lykkäämisestä vuoteen 2030. ETS2 aliarvioi EU:n kilpailukyvyyn sekä aiheuttaa vaikutuksia kotitalouksille sekä yrityksille, vaikuttaa hintatasoon Keski-Euroopan maissa, eikä sosiaalinen ilmaston rahasto (SCF) riitä kattamaan vaikutuksia (**HU, SK**). Tästä syystä **SK** tukee **HU** paperia, ja esittää ETS2 poisvetoa tai lykkäämistä merkittävästi. **CZ** tukee **HU** ja muita ETS2 lykkäämisessä merkittävästi ainakin vuoteen 2030. **PL** mukaan ETS2 lykkääminen vuodelle ilmaston lain yhteydessä oli hyvä asia, ja on varmistettava, että sosiaalinen ilmaston rahasto tulee voimaan kuten sovittua, sillä tätä rahaa tarvitaan oikeudenmukaiseen siirtymään ja tieliikenteen sekä rakennusten lämmityksen vaikutuksiin. **PL** saavuttaa ESR tavoitteensa, joten ETS2 vaikutukset ilmastosaateluun ovat täysin yhdentekeviä. Siksi tätä tulee seurata, ja etukäteen suhtautuminen on hyvin varauksellinen.

DE mukaan on tärkeää, että kaikilla jäsenvaltioilla olisi riittävän tason järjestelmä käytössä. Hiilidioksidin hinnat EU:n ulkopuolella ja EU:ssa sekä hinnoittelustrategia ovat hyvin tärkeitä, ja niillä on suuri merkitys EU:n taloudelle. **DE** viittasi vielä kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n prosessien jatkuvuuden tärkeyteen.

HR mukaan EIB ennakkorahoitus vahvistaa merkittävästi jäsenvaltioiden toimenpiteitä ja vihreää siirtymää, mutta tälläkin järjestelmällä on varmasti omat rajoitteensa.

CY tulevana puheenjohtajana kiitti komissiota reagointikyvystä. MSR-ehdotusta edistetään rakentavasti ja nopeasti. ETS2 lykkäämisen vaikutukset tulevat voimaan siten, että hintavaihtelu pysyy tasapainoisena ja ennakoitavana.

Komissio kiitti kommentteista ja odottaa neuvottelujen alkamista.

c) Hiilirajamekanismin (CBAM) vaikutus tekniseen ja ei-kaupalliseen sähköntuontiin Ukrainasta EU:n jäsenvaltioihin - Puolan, Espanjan ja Liettuan tiedotusasia

Puola yhdessä ES ja LT kanssa tiedotti ajankohtaisesta asiasta, miten hiilirajamekanismi soveltuu hätätilanteisiin, kun on kysymys sähkön kulusta sekä sähköjärjestelmän turvallisuudesta suhteessa Ukrainaan. Sähkön tuonti kuuluu CBAM:n soveltamisalaan. CBAM toimeenpanon alkaessa ennakoimattomat sähkönsiirrot, jotka eivät ole osa kauppasopimuksia, kuuluvat hiilirajamekanismin soveltamisalaan. Tämä tuottaa merkittäviä haasteita Ukrainalle. Sen vuoksi komission tulisi löytää ratkaisu ja luoda joitakin poikkeuksia sähkön tuonnille järjestelmässä. Näistä syistä kantaverkkoyhtiöt tulisi jättää CBAM-velvoitteiden ulkopuolelle tai antaa niille vaihtoehtoisesti ilmaisia päästöoikeuksia.

EE, LT mukaan tuki Ukrainalle on kriittisen tärkeää, absoluuttinen prioriteetti. Tulisi siis suunnitella hätätukea Ukrainalle energiantarjonnan varmistamiseksi. Tästä syystä suunnittelemttomien hätätilanteiden vuoksi toteutettavan tuen sähkönsiirroille tai kantaverkkoyhtiöiden ei tule olla osa hiilirajamekanismin velvoitteita.

Myös **BE** tukee kohdennettua ratkaisua asiaan, ja ehdotus vaikuttaa juridisesti toimivalta. **DE** katsoo Ukrainan tuen olevan hyvin tärkeää eri sektoreilla. Komission tulisi yhdessä toimivaltaisten viranomaisien kanssa varmistaa, ettei sääntelyssä ole aukkoja. Tulee tarkastella ehdotusta ja eri toimijoiden roolia siinä. **SK** tukee aloitetta. Tulee varmistaa yhteyslinjojen turvallisuus ja jättää ne CBAM ulkopuolelle, kun taas kaupallinen tuonti voi olla CBAM:ssa mukana.

Komissio totesi, että sähkön tuonti on CBAM:ssa mukana, ja sitä toteutetaan tullilmoitusten kautta. Pelkkä sähkön kauttakuljetus ei kuulu CBAM:n. CBAM toiminta perustuu tullilmoituksiin, joka ei erottele kaupallisia ja ei-kaupallisia virtoja. Tärkeää on, että CBAM ei aiheuta esteitä sähkön tuonnille hätätilanteissa. Mitä päästökaupan ilmaisiin päästöoikeuksiin tulee, energiasektorilla ei ole ollut ilmaisjakoa vuoden 2012 jälkeen. Ilmaisjako on vain toimijoille, jotka käyttävät kiinteitä teollisuuslaitoksia, jotka jakavat ETS:n kustannukset. Ilmaisjaon avaaminen tarkoittaisi ETS-direktiivin avaamista, ja se toisi lisää ilmaisia päästöoikeuksia monille toimialoille. On tärkeää keskustella yhdessä kantaverkkoyhtiöiden kanssa arvioista. Komissio korosti strategista tukea Ukrainalle.

a) (jatkoa) Yhteenvedot tärkeimmistä viimeaikaisista kansainvälisistä kokouksista

- ii) Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC) osapuolten 30. konferenssi (COP 30, Belém, Brasilia, 10.–21. marraskuuta 2025)
Puheenjohtajan ja komission tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi vaikutelmistaan COP 30 ilmastokokouksesta. Kokouksessa nousi esille niin monenkeskisyyden merkitys kuin toisaalta kunnianhimon puuttuminen. Keskusteluyhteys on huonontunut, ja tulosten saaminen on aiempaa hankalampaa. Kuitenkin hienoa oli se, että todella moni EU-johtaja osallistui COP30 -kokoukseen ja prosessin edistämiseen, ja tätä on myös jatkettava tulevaisuudessa. Puheenjohtaja kuvasi kokouksen lopputuloksia ja piti niitä olosuhteista huolimatta toimivina. Vuoden 2026 COP31 kokous tulee olemaan merkittävä.

Komission mukaan monenkeskisyys on hyvin tärkeää. Fossiilisista polttoaineista luopuminen sekä indikaattoreiden tiedeperusteisuus, rahoituksen merkittävä lisääminen sekä EU:n ja muiden osapuolien yhteistyö muuttuvassa geopolitiisessä tilanteessa korostuivat kokouksessa.

Jäsenvaltioiden näkemykset kokouksesta olivat pääosin yhdenmukaisia puheenjohtajan kanssa. Toisaalta todettiin monenkeskisyyden tärkeys, toisaalta korostettiin puheenjohtajan merkittävää roolia ja sitä, että EU:n tulee edelleen osoittaa johtajuutta. Kokouksen suosituksia pidettiin hyvinä. Geopoliittinen tilanne on vaikea, on toimittava strategisemmin. Seuraava COP31 tulee olemaan erittäin merkittävä.

d) Yksinkertaistaminen: ympäristölainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskeva tilannekatsaus sekä ympäristöomnibus-ehdotus *Komission tiedotusasia*

Komission mukaan tärkeää on tukea yritysten kilpailukykyä nopeasti muuttuvassa maailmassa. Ehdotuksessa yksinkertaistetaan kierotaloussääntelyä, muun muassa tuottajavastuussa (EPR) keventämällä yritysten velvoitteita koskien valtuutettua edustajaa. SCIP-tietokanta poistetaan sen velvoitteiden toteutuessa EU kemikaalisääntelyn ja digitaalisen tuotepassin kautta. Teollisuuspäästödirektiivin (IED) ympäristöhallintajärjestelmää helpotetaan ja eläinsuojien raportointivaatimuksia kevennetään. INSPIRE – paikkatietosääntelyä yksinkertaistetaan, kuten myös akkujen sekä keski suurten polttolaitosten sääntelyä.

Lupamenettelyt kestävät liian kauan. Hiilestä irtautumisen innovaatiossa hitaus haittaa EU:n kilpailukykyä, ja lykkäykset ja liian vähäinen hallinnollinen kapasiteetti vaikuttavat EU-tasolla kehitykseen. Menettelyjen ympäristöarviointeja yhtenäistetään. Digitalisaation kautta kulut vähenevät toimijoilta. Ympäristöomnibus tuottaa kokonaisuudessaan 1 miljardin euron säästöt. Ehdotuksen nopea käsittely varmistaa sen, että yritykset hyötyvät nopeasti. Komissio on ympäristöpääosastolla omnibus-ehdotuksen lisäksi tehnyt vuosittain raportin, kuinka yksinkertaistamisessa on onnistuttu. Monet sidosryhmät ovat edellyttäneet ympäristösääntelyn yksinkertaistamista.

Jäsenvaltiot pitivät ympäristöomnibusia ja sekä komission yksinkertaistamisen agendaan tervetulleena aloitteena, jonka kautta edistetään kilpailukykyä (**FI, PL, IE, LU, NL, FR, EE, CZ, IT, HU, SE, RO**). **IT** mukaan omnibusissa olisi voitu olla vielä kunnianhimoisempia. Hallinnollisten vaikutusten ja kustannusten vähentäminen on tärkeää (**FI, NL, EE, CZ, BG**), ja aloite edistää kilpailukykyä (**FI, IE**) mutta pitää yllä myös ympäristönsuojelun tasoa (**FI, LU, NL, FR**) sekä huomioi kansalaiset (**NL**). Yksinkertaistaminen on välttämätöntä, erityisesti tässä geopoliittisessa tilanteessa (**PL**). **SE** korosti yksinkertaistamista erityisesti yritysten toimintaedellytysten kannalta, jotta niillä olisi selkeät toimintatavat, jotta ei aiheudu lisää sääntelyvaikutuksia ja että sääntely on tarkoituksensa sopivaa.

Lupamenettelyjen sujuvoittaminen nousi erityisesti esiin jäsenvaltioiden puheenvuoroissa. Lupamenettelyjen sujuvoittaminen edistää kilpailukykyä, ja Suomessa tässä on tehty jo paljon, vaikkatätä keskustelua halutaan vielä edistää (**FI**). **IT** mukaan lupamenettelyjen yksinkertaistaminen on tärkeää. **FR** nosti esille lupamenettelyjä koskevan non-paperin (**IE, LU, SI, EE, CZ, BG**), ja tärkeää on hankkeiden oikeusvarmuus ja subsidiariteetin vahvistaminen. On myös huomioitava, että pakolliset tai lyhyemmät määräajat voivat toimia päinvastaisesti. Lupamenettelyissä on muistettava subsidiariteetti ja se, että vältetään päällekkäistä sektorisääntelyä (**RO**). Hiljaista hyväksymistä tulisi välttää EU-sääntelyssä (**RO, EE, BG**). Myös **HU, BG** korostivat subsidiariteettia sekä sitä, että menettelyt ovat jäsenvaltioiden toimivallassa, ja tulisi jättää jäsenvaltiolle harkintavaltaa määräaikaisten sekä hallintorakenteen osalta. Lupien sujuvoittaminen ei ole yksinkertaista, sillä monimutkainen sääntely johtaa heikompaan oikeusvarmuuteen ja seuranta on vaikeampaa, joten lupamenettelyissä tulee olla johdonmukainen ja selkeä (**IE, LU**). Jatkuvuus ja yhdenmukainen lähestymistapa ovat tärkeitä. Tulee myös välttää pirstaleista sääntelyä (**LU**). Lupamenettelyjen yksinkertaistaminen vaikuttaa jäsenvaltioiden kansalliseen oikeusjärjestelmään, joten ehdotuksia tulisi arvioida hyvin tarkasti (**EE**). **EL** mukaan lupamenettelyjä koskevat ehdotukset ovat tärkeimmät, koskien esimerkiksi teollisuuspäästödirektiiviä (IED), mutta tulisi myös tarkastella luontodirektiivien näkökulmaa holistisesti eri lupamenettelyjen kannalta.

FI nosti lupamenettelyjen lisäksi esille, että ennallistamisasetuksen tavoitteisiin on sitouduttu, valmistelme kansallista ennallistamissuunnitelmaa, mutta huolta sen toimeenpanon kustannuksista on korostettu.

PL korosti hyvää lopputulosta metsäkatoasetuksessa ja toivoi, ettei yksinkertaistaminen jäisi tähän, vaan suurempaa kunnianhimoa tarvitaan, jotta todella vähennetään kustannuksia. **NL** korosti vaikutusten arvioinnin tärkeyttä, joka on osa paremman sääntelyn agenda, ja se tulisi huomioida tulevassa sääntelyssä, esimerkiksi odotetussa REACH-kemikaalisääntelyssä. **SI** korosti samoin korkealaatuisia arviointeja, joille on jätettävä riittävästi aikaa, jotta aito yksinkertaistaminen ja laajempi harmonisointi on mahdollista.

RO muistutti, että yksinkertaistaminen ei ole ainoastaan viranomaisten vastuulla, ja komission ehdotuksissa tulisi huomioida tarkemmin ympäristötavoitteet. Tulee parantaa investointeja projekteihin ja niiden ympäristökriteereihin. Tulee huomioida täysin kansalliset ja paikalliset viranomaiset.

FR korosti, ettei yksinkertaistamisella tule heikentää ympäristötavoitteita, kuten vaarallisista kemikaaleista luopumista ja että pakkaus- ja pakkausjäteasetusta tulisi käsitellä omnibusissa. **IT** korosti vielä yksinkertaistamisen merkitystä EU:n strategisten tavoitteiden ja sektoreiden kannalta, kuten kriittisen raaka-aineiden sekä puhtaan talouden osalta.

Komissio on tietoinen subsidiariteettiperiaatteesta ja tukee sitä täysin. Esillä on kuitenkin paljon ollut lupamenettelyjen sirpaloituminen sekä lupamenettelyjen pitkä kesto, joten tästä syystä erityisesti se on nostettu ehdotukseen. Myös Eurooppa-neuvoston päätelmissä lokakuussa tuotiin esille näiden prosessien sujuvoittaminen ja yksinkertaistaminen. Tiettyjen strategisten projektien kannalta menettelyt ovat hyvin sirpaleiset, ei ainoastaan koskien netto-nolla -asetusta, vaan sama koskee eri hiilestä irtautumisen ja kilpailukyvyyn hankkeita. Sen vuoksi komissio on pyrkinyt tasapainoiseen, oikeusvarmaan ehdotukseen, joka auttaa säilyttämään jäsenvaltioiden toimivallan.

a) (jatkoa) Yhteenvedot tärkeimmistä viimeaikaisista kansainvälisistä kokouksista

iii) Tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn Århusin yleissopimuksen osapuolten kahdeksas kokous (MOP 8) (Geneve, Sveitsi, 17.–21. marraskuuta 2025)

Puheenjohtaja kertoi Århusin sopimuksen kahdeksannesta osapuolikokouksesta, jossa EU ja jäsenvaltiot työskentelivät hyvin yhdessä. Kokouksessa valmisteltiin sopimuksen noudattamista koskevien menettelyjen tarkastelua, ja työ jatkuu avoimessa ja osallistavassa prosessissa. Lisäksi huhtikuussa 2025 tuli voimaan geenimuunneltuja organismeja koskeva muutos, ja Ukrainan ratifiointi vaikeissa olosuhteissa. Useilta jäsenvaltioilta on saatu asiantuntija-apua, kuten IT osallistumisoikeuksiin liittyen, BE muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuksia koskien, LU sopimuksen periaatteiden edistämiseen liittyen sekä AT koskien geenimuunneltuja organismeja. Geneven korkean tason julistus pureutuu ilmastomuutoksen, luontokadon ja saastumisen kolmoiskriisiin sekä geopoliittisiin jännitteisiin varmistaen sen, että kunnioitetaan yleisön osallistumisoikeutta.

Komissio kiitti yhteistyöstä, joka varmistaa oikeusvaltioperiaatetta EU:n ydinasiana, sekä osallistumisoikeuksia. Århusin noudattamisen mekanismit ja toimeenpano EU:ssa edellyttävät hallinnollista kapasiteettia, ja näitä tarkastellaan sekä stressitestataan myös komissiosta. Århusin komitealta pyydetään jatkossakin tukea tuleviin aloitteisiin.

LU tukee ajatusta, että jatkossa keskustellaan, kuinka komitea toimii, ja miten arvioidaan ja seurataan sopimuksen velvoitteiden toimintaa tulevaisuudessa. Prosessi on kokonaisvaltainen. **IT** korosti jatkuvaa sitoutumista ja osallistumista, eikä poliittista yhtenäisyyttä pidä heikentää lisäämällä monimutkaisuutta tai heikentämällä institutionaalista tasapainoa. Geopoliittisesta tilanteesta johtuen menettelyjä tulee katsoa uudelleen, jotta saadaan selvyys, kuinka varmistetaan ja toisaalta virtaviivaistetaan toimeenpanon toimintaa. **LT** toimi osapuolikokouksen puheenjohtajana, ja hyväksytyssä Geneven julistuksessa pureudutaan muiden maiden auttamiseen ja kolmoiskriisiin.

iv) YK:n ympäristökokouksen seitsemäs istunto (UNEA-7) (Nairobi, Kenia, 8.–12. joulukuuta 2025)

Puheenjohtajan mukaan UNEA-7 oli menestys, sillä kokouksessa saatiin neuvoteltua poliittinen julklausuma ja sen lisäksi 11 päätöslauselmaa eri aiheista. Niistä kaksi oli EU:n aloitteita (kestävä tekoöly sekä kemikaalit ja jäte). Lisäksi hyväksyttiin uudistettu strategia, jossa nostetaan vahvasti näkyviin ilmaston, luontokadon ja saastumisen aiheuttama kolmoiskriisi. Nämä tulevat kaikki vaikuttamaan UNEA:n työhön lähivuosina. PJ myönsi, että EU:n kunnianhimon taso oli toki alussa korkeampi, mutta kokonaisuutena saavutus on hyvä ja osoittaa monenkeskisyyden edelleen toimivan ympäristöasioiden globaalihallinnassa, ja tähän yhteistyöhön YK pystyy tarjoamaan rakenteen. On selkeästi enemmän meitä yhdistäviä kuin erottavia asioita. PJ kehui nähneensä kokouksessa sitoutumista ja korkeaa ammattitaitoa sekä ministereiden että asiantuntijoiden osalta. "Team EU" kattoi hengästyttävän määrän aiheita jäätiköistä koralliriuttoiin ja ympäristörikoksista raskasmetalleihin. Kokouksen puitteissa **DK** ja **KOM** järjestivät myös ministeriaamiaisien muovisaastumisen ehkäisemiseksi. Toivottavasti neuvottelut kansainvälisen muovisopimuksen edistämiseksi jatkuvat vuonna 2026 asian tärkeyden ja kiireellisyyden vuoksi.

KOM (komissaari Roswall) lisäsi, että yksi saavutus oli myös estää heikennykset hankalissa asioissa. KOM pitää merkittävänä tieteeseen pohjautuvaa, UNEA:n julkaisemaa neljättä Global Environment Outlook -raporttia, joka vahvistaa tieteellistä taustatietoa maailman tilasta. EU:lla oli ollut mielenkiintoisia keskusteluja monien maiden kanssa, mm. Kiinan ja Japanin.

BE:n mielestä oli hyvä siirtyä Belemiin ilmastokokouksen tunnelmista Nairobiin hyvin toisenlaisiin tunnelmiin, jossa tulokset vastasivat tehtyä työtä. BE korosti erikseen, että Yhdysvaltain loppulausunto oli ollut hätkähdyttävä. USA oli pitänyt puheenvuoron, jossa oli kyseenalaistanut koko monenkeskisen globaalin ympäristöhallinnon merkityksen. UNEA-kokouksen varapuheenjohtajana toimiva **HU** korosti tehtyä työtä ja sitä, miten se kantaa seuraavaan kokoukseen kahden vuoden päästä.

Neuvosto merkitsi asian tiedoksi, mukaan lukien molemmat jäsenvaltioiden puheenvuorot.

v) Elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen osapuolten konferenssin kuudes kokous (COP 6) (Geneve, Sveitsi, 3.–7. marraskuuta 2025)

Puheenjohtaja kertoi kokouksen olleen menestys. Kokouksessa tehtiin 22 erilaista päätöstä sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi eli elohopean aiheuttaman saastumisen ehkäisemiseksi. Isoin saavutus oli sopia hammaspaikkauksessa käytettävän, elohopeaa sisältävän amalgaamin käytön lopettamisesta maailmanlaajuisesti vuoteen 2034 mennessä, ainoana poikkeuksena lääketieteellisesti välttämättömäksi katsottu käyttö. Sen sijaan elohopean käytön lopettamisesta vinyylikloridimonomeerien valmistusprosessissa ei oltu saatu sopua. Toisaalta elohopeajätteen osalta päästiin eteenpäin. Puheenjohtaja kiitti asianosaisia kovasta työstä.

Komissaari Roswall korosti niin ikään amalgaamikieltoa ja tuloksia elohopeaa sisältäviä kosmetiikkatuotteita koskevien rajoitusten osalta sekä alkuperäiskansojen osallistumisen edistämässä ja osapuolten tasa-arvo-ohjelman laatimisessa. Hän vakuutti komission olevan sitoutunut edistämään jatko-työtä mm. vinyylikloridin osalta ensi vuoden 7. osapuolikokouksessa.

vi) Montrealin pöytäkirjan osapuolten 37. kokous (MOP 37) (Nairobi, Kenia, 3.–7.11.2025)
Puheenjohtajavaltion ja komission tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi kokouksessa olleen 690 osallistujaa hallituksista ja eri sidosryhmistä. Montrealin pöytäkirja on edelleen malliesimerkki toimivasta ja tuloksekkaasta kansainvälisestä ympäristösopimuksesta. Keskustelua oli kokouksessa käyty erityisesti havaituista odottamattomista fluorihiihivetyypästöistä, ylläpidetyistä tieteellisesti korkeatasoisista menetelmistä ja sopimuksen tehokkuudesta. Sopimuksen puitteissa on ehkäisty ennennäkemättömällä tavalla sopimukseen kuulumattomien osapuolten markkinoille pääsyä ja yläilmakehän otsonia tuhoavien aineiden laitonta kauppaa sekä varmistettu, että

sopimus pysyy jatkossakin toimintakykyisenä uusien haasteiden edessä. Puheenjohtaja viittasi puheenjohtajan ja komission tausta-asiakirjaan (16286/25) lisätiedon lähteenä.

Komissaari Roswall muistutti otsoni-aukon olleen tänä vuonna entistä pienempi ja otsonikerroksen toipuvan siis hiljalleen. Sopimuksen tehokas toimeenpano tukee myös ilmastomuutoksen vastaista työtä eliminoimalla monia varsin voimakkaita ilmastomuutosta vahvistavia kaasuja, kuten HFC-33, jota käytetään teollisuudessa mutta joka otetaan talteen ja tuhotaan tehokkaasti käytön jälkeen, kuten myös muita kaasuja mm. energiansäästöteknologisissa laitteissa.

Komissaari kehui osapuolikokouksen rakentavaa henkeä ja muistutti monien maiden vielä tarvitsevan paljon toimenpiteitä HFC-yhdisteiden poistamiseksi käytöstä. Rahoitusta tarvitaan niille maille, jotka sitä tarvitsevat. Komissaari kuitenkin pahoitteli geopolitiikan vaikuttavan tässäkin prosessissa niin, että Itä-Euroopan maiden ryhmä ei käytännössä toimi, sillä Venäjä toimii aktiivisesti suurentaen Keski-Aasian ryhmää prosessia hajottaakseen. Montrealin pöytäkirja on ollut hyvä esimerkki monenkeskisestä yhteistyöstä, ja sen henki on säilytettävä.

Neuvosto merkitsi tiedoksi puheenjohtajan ja komission esittämän katsauksen.

e) Ultrapikamuodin ympäristö- ja talousvaikutuksia koskevien Euroopan tason toimien kiireellisyys

Belgian, Italian, Itävallan, Portugalin, Puolan, Ranskan, Slovenian ja Suomen tiedotusasia

FR esitteli **BE, IT, AT, PT, PL, SI ja FI** tukemana ultrapikamuotia koskevan asiakohdan korostaen ultrapikamuodin ympäristö- ja talousvaikutuksia sekä haitallisia vaikutuksia EU:n kilpailukyvyille sekä tarvetta ryhtyä toimiin näiden vaikutusten torjumiseksi. Ultrapikamuoti heikentää Euroopan tekstiili- ja vaateteollisuutta.

EU:sta kolmansiin maihin suuntautuvan tekstiilijätteen viennin kasvaessa valtaosa kohdemaista ei kykene varmistamaan jätteiden asianmukaista käsittelyä. Jätepuitedirektiivin muutoksilla ja ekosuosunnitelusäännöksillä on ryhdytty puuttumaan näihin ongelmiin, mutta tarvitaan nopeampia ja laajempia toimia. EU:n tasolla tarvitaan toimia valmistus- ja mainontakäytäntöjen sääntelyssä. Tulee kehittää tekstiilien kierrätys- ja uudelleenkäyttämähallintajärjestelmän kautta, huomioida tuottajavastuu sekä tarkastella liiallisia tekstiilimääriä tuottavia valmistajia.

Kaikki asiakohdassa puheenvuoron ottaneet jäsenvaltiot (**BE, IT, PT, PL, DE, SE, EE, LU, AT, RO, LV, FI, NL, ES**) yhtyivät FR analyysiin asiassa ja korostivat tarvetta yhtenäiselle koordinoitulle EU-tasoiselle lähestymistavalle asiassa. Ultrapikamuodin todettiin vaikuttavan merkittävästi EU:n tekstiiliteollisuuteen, kiertotalouteen ja kilpailukykyyn. **DE** mukaan yhteinen lähestymistapa ei saa kuitenkaan johtaa hallinnolliseen taakkaan. Ultrapikamuodin käsitteestä toivottiin komissiolta ohjeita auttamaan täytäntöönpanon harmonisoinnissa EU:n alueella (**PL, EE, NL, LV, ES**). Verkkoalustojen tulisi noudattaa olemassa olevaa ympäristösääntelyä ja -standardeja (**FI, EE, AT, PT, DE**). **FI** mukaan toimijoiden tulisi varmistua tuotantoketjujen ja tuotetietojen läpinäkyvyydestä, **IT** mainitsi vihreiden julkisten hankintojen edistämisen, **PL** toi esiin puutteet lajittelu- ja kierrätyskapasiteetissaan ja **RO** korosti jätetekstiilien parempaa hyödyntämistä esim. lämmityksessä.

KOM korosti puheenvuorossaan ultrapikamuodin olevan suuri ongelma ympäristölle sekä kilpailukyvyille erityisesti tekstiiliteollisuudessa. Se viittasi lokakuussa voimaan tulleisiin jätepuitedirektiivin muutoksiin, joiden tarkoitus on parantaa tekstiilien käsittelyä ja kannustaa kestävyys. Yksi prioriteetti on saastuttaja maksaa -periaate, ja tavoitteena on, että parempi tuotesuunnittelu johtaisi matalampiin EPR-maksuihin. Työskentely kriteerien määrittelemiseksi on alkanut asiantuntijoiden kanssa. Vuonna 2027 hyväksytään ekosuosunnitteluvaatimukset ja kiellot. Myös myymättömät tekstiilit voivat olla ongelma. KOM tarkkailee verkkoalustoja ja priorisoi toimia digisäädöksen (Digital Services Act) puitteissa. EU:n tullireformissa otetaan käyttöön tärkeitä verkkokauppaa koskevia toimenpiteitä, kuten 150 euron vähimmäisrajan poistaminen tuonnista ja käsittelymaksun käyttöönotto, jotka ECOFIN-neuvostossa on 15.12. päätetty tuleviksi voimaan vuonna 2026. EU tasolla pitää ottaa käyttöön toimia epäreilua kilpailua

vastaan. Pöydällä on paljon vaihtoehtoja, ja KOM on valmis työskentelemään niiden täytäntöönpanemiseksi.

**f) Litiumakkujen aiheuttamat vaarat sekä EU:n laajuisen akkujen panttijärjestelmän käyttöön-
oton toteutettavuus ja mahdolliset hyödyt**

Itävallan tiedotusasia Saksan ja Liettuan tukemana

AT esitteli **DE** ja **LT** tukemana asiakohdan litiumakkujen aiheuttamista kasvavista turvallisuus- ja jätehuoltoriskeistä EU-tasolla. Litiumakkujen määrä markkinoilla kasvaa nopeasti ja niitä sisältyy yhä useampiin tuotteisiin, kuten sähkötupakoihin, musiikkilaitteisiin ja pienelektroniikkaan. Puutteellinen jätehuolto on johtanut merkittävään määrään tulipaloja erityisesti jätteenkäsittelylaitoksissa. Litiumakkuja päätyy laajasti sekajätteeseen ja epäasianmukaisiin keräyspisteisiin, mikä aiheuttaa tulipaloja, henkilöturvallisuusriskejä ja huomattavia taloudellisia vahinkoja. Kyseessä on EU:n laajuinen ilmiö, johon kansalliset toimenpiteet eivät ole riittävästi vastanneet ja joka edellyttää koordinoituja ratkaisuja sisämarkkinoiden toimivuus huomioon ottaen.

DE, HR, EE, BE ja LT esittivät tukensa aloitteelle ja korostivat ongelman vakavuutta jätehuollolle. EU:n laajuista panttijärjestelmää pidettiin potentiaalisena keinona lisätä akkujen talteenottoa ja vähentää tulipaloriskejä, mutta sen toteutettavuutta, kustannuksia, turvallisuusnäkökohtia ja vastuunjakoja tulee arvioida osana laajempaa sääntelykokonaisuutta. **LT** painotti julkisen tietoisuuden lisäämistä ja EU-tasoisista koordinaatiota. **FR** korosti ennaltaehkäisyä ja turvallisuusmääräyksiä akkujen tuotannossa ja suhtautui varauksellisesti panttijärjestelmään mahdollisten turvallisuusriskien vuoksi.

Komissio totesi tunnistavansa litiumakut jätehuollon merkittävänä ja kasvavana haasteena. Akut voivat vaarantaa ihmisten terveyden ja ympäristön, jos niitä ei käsitellä asianmukaisesti. Akkuasetus kattaa jo osittain näitä kysymyksiä, mukaan lukien tuotteiden paremman suunnittelun ja paloturvallisuuden kiertotalouden yhteydessä. Kuluttajien valistamista pidetään keskeisenä keinona ehkäistä tulipaloja.

g) Markkinavalvonnan ja tuotteiden vaatimustenmukaisuuden vahvistaminen Euroopan unionin markkinoilla

Belgian tiedotusasia Suomen, Ranskan, Puolan ja Portugalin tukemana

BE tiedotusasiassa, jota tukivat **FI, FR, PL** ja **PT**, käsiteltiin markkinavalvonnan ja tuotteiden vaatimustenmukaisuuden vahvistamista EU:n sisämarkkinoilla. Sähköinen kaupankäynti on kasvanut voimakkaasti, ja erityisesti kolmansista maista tulevien tuotteiden laadussa ja turvallisuudessa on havaittu puutteita, joihin nykyiset valvontakeinot eivät riittävästi vastaa.

PL, PT, AT, FI ja **FR** tukivat **BE** esittämiä huolia ja painottivat, että verkkokaupan kasvu lisää kuluttajaturvallisuusriskejä ja epäreilua kilpailua. Jäsenvaltiot korostivat tarvetta vahvistaa EU:n lainsäädäntökehystä ja digitaalista markkinavalvontaa sisämarkkinoiden toimivuuden ja reilun kilpailun turvaamiseksi ilman lisätaakkaa sääntöjä noudattaville yrityksille. Digitaalinen tuotepassi ja laajennettu tuottajavastuu nähtiin keskeisinä keinoina parantaa tuotteiden jäljitettävyyttä ja vastuun kohdentumista myös EU:n ulkopuolisiin toimijoihin. **FI** piti tärkeänä viranomaisten seurantamahdollisuuksien vahvistamista ja myyjien velvoittamista noudattamaan laajennetun tuottajavastuun vaatimuksia.

Komissio totesi tilanteen edellyttävän nopeita toimia ja korosti digitaalisten palveluntarjoajien vastuuta. Komissio toi esiin lisäturvallisuussäädökset, viranomaisten valtuuksien vahvistamisen vaatimustenvastaisen sisällön poistamiseksi, tiiviimmän yhteistyön tulliviranomaisten kanssa sekä digitaalisen tuotepassin edistämisen ja hallinnollisen taakan vähentämisen.

h) Vaatimus pyrotekniikkadirektiivin (2013/29/EU) pikaisesta päivittämisestä

Alankomaiden, Ranskan ja Espanjan tiedotusasia

NL esittää pyrotekniikkadirektiivin pikaista päivittämistä. NL mukaan ilotulitteita käytetään yhä enenevässä määrin väärin, ja Alankomaissa ilotulitteista saadusta ruudista tehtyjä räjähteitä käytetään myös rikollisissa tarkoituksissa järjestäytyneen rikollisuuden piirissä. Sisämarkkinoiden vuoksi asiaa ei saada kansallisesti ratkaistua. Lisäksi ilotulitteet ovat uhka ihmisille ja ympäristölle ja saastuttavat. Nykyiset CE-merkintään pohjautuvat tuoteturvallisuusvaatimukset eivät ole riittävät eikä järjestelmä ole toimiva. FR tukee NL aloitetta ja pyytää kaikkia mukaan. SI korosti kasvavaa henkilövahinkojen määrää ja vaati sillä perusteella EU-alueelle maahantuontiin puuttumista. He ovat lähettäneet asiasta kirjeen komissiolle marraskuun lopussa. SE korosti ilotulitteiden aiheuttamaa haittaa ja toivoi yhteistyötä asian kuntoon laittamisessa.

Ympäristökomissaari Roswall myönsi järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvän ongelman ja riskit ihmisille ja ympäristölle, esimerkkeinä ilotulitteiden käyttö viranomaisia vastaan, pelottelutarkoituksessa ja luvattomasti jalkapallostadioneilla. Lisäksi ilotulitteet aiheuttavat roskaantumista, ilmansaasteita ja stressiä luonnon- ja lemmikkieläimille. Direktiivi on siitä tehdyn arvioinnin perusteella täyttänyt tehtävänsä ilotulitemarkkinoiden ohjaamisessa ja asettanut markkinoille minimitasen. Vahvojen ilotulitteiden laajamittainen saatavuus on kuitenkin ongelmallista, kuten myös komission selvitys marraskuulta 2025 osoittaa. Ilotulitteissa on riittämättömät ympäristövarmistukset ja niistä puuttuu tehokas jäljitettävyyttä. Komissio miettiikin nyt, mitä asialle voitaisiin tehdä. Lisäksi komissaari kuitenkin muistutti, että enemmän voitaisiin tehdä myös kansallisella tasolla, esimerkiksi sääntöjä ei valvota kaikkialla. Myös rajat ylittävä yhteistyö olisi jo nykyisen direktiivin puitteissa mahdollista nykyistä laajemmin, ja monet maat tätä tekevätkin.

Neuvosto merkitsi asian tiedoksi.

i) Tilannekatsaus Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan kuuluvien ilmastoneutraaleja ja älykkäitä kaupunkeja sekä ilmastomuutokseen sopeutumista koskevien EU:n aloitteiden edistymisestä

Komission tiedotusasia

Komissaari Roswall kertoi, että monissa kaupungeissa on tänä vuonna koettu äärimmäisiä sääilmiöitä, mikä kertoo niiden olevan alttiita ilmastomuutoksen vaikutuksille. Monet näistä kaupungeista tekevät jo työtä ja hakevat ratkaisuja sopeutuakseen tulevaan. Tässä työssä on kuitenkin monessa kaupungissa asiantuntijuuteen, tarvittaviin säädöksiin tai resursseihin liittyviä pullonkauloja. Tässä asiassa komissio voi tukea Horizon Europen kautta, ja 103 kaupunkia onkin tehnyt jonkinlaisen ilmastokaupunkisopimuksen tukea saadakseen, ja yli 300 aluetta ja paikallisviranomaista on liittynyt ilmastomuutokseen sopeutumisaloihteeseen saadakseen teknistä tukea vahvistamaan alueensa valmiutta ilmastomuutokseen sopeutumistoimiin. Tuloksia onkin jo tullut, ja rahoitustyökalu on osoittautunut todella hyödylliseksi.

Jotta täysi potentiaali saadaan käyttöön, tarvitaan jäsenvaltiotason aktiivinen osallistuminen. Ohjelmassa on jo laadittu tietokantaa pilottihankkeista ja sellaisista hankkeista, joita voidaan helposti kasvattaa ja kopioida. Siksi komissaari vetosi jäsenvaltioihin, että ne olisivat vahvasti näiden aloitteiden takana ja antaisivat paikallisille toimijoille niiden tarvitseman tuen. Näin saadaan rahoitus, terve kunni-anhimo ja innovaatiot käyttöön Euroopan ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja ilmastomuutoksen kestävä tulevaisuuden rakentamisessa. Nämä ovat juuri niitä toimenpiteitä, joita aikaisemmin kokouksessa hyväksytty 2030-päätelmät edellyttävät.

Neuvosto merkitsi asian tiedoksi.

j) Kyproksen tulevan puheenjohtajakauden työohjelma

Kypros esitteli tulevan puheenjohtajakautensa ohjelman. Puheenjohtajakausi alkaa 1.1.2026.

Suomen edustajat

Ympäristöministeriö

Sari Multala, ministeri

Lyydia Ylönen

Hanne Siikavirta

Paula Perälä

VNK

Aino Fant

Suomen pysyvä edustusto Euroopan unionissa, Bryssel

Lauri Hirvonen

Matias Kallio

Aino Pietarinen

Jouni Nissinen

Jenni Korhonen-Pereira Coutinho

Julia Essalih

Charlotta Juhola

Otto Hokkanen

Viite

EU/13/2025